

HAK DAN KEBEBASAN PEREMPUAN

CARA-CARA BERGAUL, PAKAIN DAN KEDUDUKAN PEREMPUAN DALAM MASYARAKAT

Keadaan yang berlaku di sekeliling kita hari ini telah menghendaki kepada penerangan-penerangan daripada alam ulama dengan jelas dan terang oleh kerana tempatnya kedudukan-kedudukan perempuan masa sekarang telah terbatas dengan derasnya umpama air yang datang mengalir dari ulu dengan tidak tertahan-tahan lagi membawa mara petaka kepada taraf kita perempuan pada sisi agama kita oleh kerana tempatnya orang-orang kita telah jahil kepada hakikat-hakikat tegah dan surah agama yang di dalamnya sudah tentu terletak bacaan-bacaannya dan faedah-faedahnya. Kita telah melihat hari ini perkara-perkara yang dahulunya segan dibuat oleh kerana melanggar adat ketimuran kita apa lagi yang melanggar ajaran-ajaran Islam sehingga ada setengah-setengahnya dengan tidak silu lagi kerana menunjukkan hendak “berkhidmat” kepada masyarakat telah bergaul pendek kerana mencari nama yang gah semata-mata, tidak dengan ikhlas, sehingga mereka itu sekali pun menyedari telah melanggar hukum-hukum dan ajaran-ajaran agama Islam.

(Oleh Ummu Muhsin)

Orang-orang yang jahil dalam perkara agama dengan kejihilannya itu telah berani dengan berterang-terang mengutuskan bahawa Islam tidak sekali-kali menegah langkah-langkah mereka itu dan berani pula mereka itu dengan tepat berkata bahawa mengapa mereka tidak boleh pada hal perempuan-perempuan di Mesir, di negeri itu, “yang berkemajuan” telah membuat lebih daripada mereka. Dengan sebab itu apa salahnya kalau kita meniru yang demikian itu oleh kerana negeri-negeri itu negeri-negeri Islam dan seterusnya. Menyeru perkara-perkara yang sedemikian ini adalah menjadi mereka yang “menuntut kemajuan” itu tidak tebaik kecuali lagi telah menjalankan pekerjaan-pekerjaan yang setengah-setengahnya hanya mencari nama dan sebagianya sehingga dengan tidak silu-silu lagi ada yang bergaul singkat lutut kerana hendak menjadi pasukan perawat orang sakit sebagai suatu “khidmat” yang di dalamnya ditujukan oleh orang-orang yang menganjurkannya itu tempatnya semata-mata mencari nama pada hal kesannya entah disedarinya atau tidak melanggar peraturan-peraturan agama dan istiadat ketimuran yang dimuliakan oleh orang-orang Timur dengan semulia-mulianya kerana ia lebih bersih dan menjauahkan

daripada perkara-perkara yang keji.

Ada pula sebahagian yang lain yang memandang atau “menuntut kemajuan” itu berpendapat bahawa tidak ada halangannya jika di antara lelaki dan perempuan itu bergaul dengan bebasnya yang menjadi sebab telah heboh perbahasan di dalam akhbar-akhbar yang terbitnya daripada pergaulan di antara penuntut-penuntut. Demikian juga ada konsert-konsert yang bercampur gaul di antara lelaki dengan perempuan dipertontonkan di hadapan khalayak, menyanyi di hadapan khayalak dengan kerana konon-kononnya membuat suatu usaha atau derma kebajikan untuk yang demikian itu dan setengah-setengahnya berbangga pula dengan perbuatan itu sebagai suatu khidmat pada hal kalau sekiranya mereka itu memerhati kepada ajaran-ajaran agama maka mereka itu sudah tentu akan terapkan terutamanya apabila mereka mengkaji akibat yang telah dan yang akan berlaku ke atas diri mereka yang telah tercebur melakukan suatu perbuatan yang keji.

Banyak fikiran-fikiran yang telah diberi di dalam perkara membebaskan pergaulan itu. Setengah-setengahnya berpendapat bahawa ibu bapa hendaklah yakin melepaskan anak-anak gadisnya bergaul dengan belia-belia yang bukan mahramnya itu kerana menuntut ilmu atau

mencari ilmu dengan diri kepada mereka itu pengajaran atau didikan yang mempunyai tanggungjawab. Fikiran-fikiran yang sedemikian ini kalau kita perhati dengan fikiran yang tenang maka ia akan menjadi satu angan-angan jua oleh kerana, menurut pendapat saya, yang demikian itu akan dapat berjalan semata-semata di dalam fikiran jua tetapi payah dijalankan di dalam amali oleh kerana tabiat kejadian manusia itu sentiasa akan dipengaruhi oleh hawa nafsu yang sentiasa menggoda kepadanya maka sudah pada tempatnya kita menghalusi bahawa ada sebab-sebabnya Allah telah menegah pergaulan di antara lelaki dengan perempuan yang bukan mahramnya dengan peraturan-peraturan yang tertentu oleh kerana banyak bencananya daripada manfaatnya dan walaupun sekiranya banyak manfaatnya daripada bencananya tetapi yang demikian itu berlawanan dengan faedah yang dijalankan oleh usul al-fikih bahawa “menjauhkan mudarat itu lebih aula didahulukan daripada menuntut manfaat yang lebih.”

Untuk keterangan-keterangan yang lebih jelas tentang cara-cara pergaulan yang dituntut oleh Islam itu maka di sini saya suka membawa perhatian pembaca-pembaca terutamanya kaum ibu kepada keterangan-keterangan bagaimana sempadannya yang dibenarkan oleh syarak tentang pergaulan iaitu daripada pakaian, percampuran di antara lelaki dengan perempuan dan lain-lainnya yang berkenaan dengan perkara-perkara percampuran itu.

Sebelum masuk kepada bab ini maka lebih dahulu moleklah rasanya saya memberi beberapa penerangan tentang pakaian perempuan. Perempuan-perempuan boleh membuka kepala, muka, kaki, perhiasan-perhiasan di badannya dan dua tangannya seberapa yang perlu untuk bekerja di rumah, di hadapan perempuan-perempuan Islam, suami, bapa mertua, anak, anak tiri, saudara, anak saudara, hamba, orang gaji yang tidak berkemahan kepada perempuan dan kanak-kanak yang belum berkemahan kepada perempuan.

Yang demikian itu luluskan oleh firman Allah dn sabda Rasulullah. Allah telah berfirman di dalam surah an-Nur ayat 31 yang maksudnya: “Janganlah mereka te tampakkan perhiasan mereka melainkan kepada (1) suami-suami mereka (2) bapa-bapa mereka (3) bapa bagi suami-suami mereka (4) anak-anak mereka, (5) anak-anak bagi suami-suami mereka (6) saudara-saudara lelaki mereka, (7) anak-anak bagi saudara-saudara lelaki mereka,

(8) anak-anak bagi saudara-saudara perempuan mereka, (9) perempuan-perempuan Islam, (10) hamba-hamba mereka, (11) orang-orang gaji yang tidak berkemahan kepada perempuan, (12) atau anak-anak yang belum mempunyai keinginan kepada perempuan.

Telah berkata Anas bahawa Rasulullah (SAW) telah pernah memberi Fatimah seorang hamba lelaki sedang Fatimah berpakaian yang yang apabila ditutupnya kepalanya terbuka kakinya dan apabila ditutupnya kakinya terbuka kepalanya. Tatkala melihat keadaan itu maka Rasulullah (SAW) bersabda : “Tak mengapa kerana ia itu tidak lain melainkan seperti bapamu dan hambamu” – Hadis riwayat Daud.

Dengan keterangan yang tersebut di atas ini seseorang daripada kita kaum perempuan tidak diluluskan membuka aurat kita kepada orang yang bukan mahram kita iaitu selain daripada muka dan tangan oleh sebab selain daripada itu sudah terang mudah akan mempengaruhi seseorang lelaki.

Di dalam sembahyang perempuan itu hendaklah menutup semua badannya kecuali pergelangan tangan dan mukanya. Yang demikian ini telah disebut oleh Rasulullah (SAW) di dalam beberapa hadis menunjukkan hal ini yang rasanya tidak payah saya turunkan disini.

Jika seseorang lelaki datang hendak berjumpa dengannya di rumahnya kerana ada sesuatu keperluan maka agama tidak menegah dengannya asalkan sahaja di dalam perjumpaan iu ada dihadiri oleh seorang mahramnya kerana ada hadis: “Janganlah seseorang lelaki bersendiriannya dengan seseorang perempuan (di suatu tempat) melainkan hendaklah ada seorang mahramnya bersamanya.” Tetapi di waktu itu tidak boleh ia menampakkan melainkan muka dan dua tangannya dan apa-apa yang ada di muka dan tangan itu kerana Ibnu Abbas mentafsirkan ayat 31 surah an-Nur itu begini : “Perhiasan yang zahir itu ialah muka, celak di mata, inai di tangan dan cincin – inilah yang boleh dizahirkan di rumahnya kepada sesiapa yang datang hendak berjumpa di rumahnya.” Yang demikian ini ada keterangan-keterangan yang kuat daripada beberapa hadis yang terang dan iaitu memberi pertunjuk bagaimana kita mesti menutup aurat-aurat kita terhadap kepada lelaki yang bukan mahramnya.

Kalau perempuan itu keluar rumah berjalan di jalan raya maka hendaklah dia memakai tudung kepala dihulurkan ke muka lebih daripada tudung kepala biasa dan tidak boleh ia membunyikan perhiasan dalamnya umpamanya dengan menghentak kaki. Yang demikian ini bersalahan dengan perempuan-perempuan tua yang tidak ada harapan kahwin lagi maka ia boleh keluar rumah dengan tidak memakai tudung kepala asalkan sahaja perhiasannya bertutup. Berkennaan dengan tudung itu Allah telah berfirman:

“Janganlah mereka (perempuan- perempuan) itu menampakkan perhiasan mereka melainkan apa yang zahir sahaja dan hendaklah mereka menghulurkan tudung kepala mereka di atas dada mereka.”

- Surah an-Nur ayat 31. Maksudnya hujung tudung kepala itu hendaklah mereka belitkan dil eher mereka dan hulurkan di atas dada mereka supaya dada itu tertutup.

Badan yang boleh dilihat iaitu muka dan dua tangan hingga pergelangan itu ialah Ibnu Abbas telah berkata:

“Perhiasan zahir itu ialah muka, celak di mata, bekas inai di tangan dan cincin” selain daripada Ibnu Abbas ada lagi beberapa sahabat yang mengertikan ayat 31 surah an-Nur itu ialah diriwayatkan yang maksudnya Aisyah telah berkata: “Sesungguhnya Asma binti Abu Bakar pernah datang mengadap Rasulullah (SAW) bersabda: Hai Asma seseorang perempuan itu sesungguhnya apabila cukup umur (balighah) tidak dilihat melainkan ini dan ini” sambil Rasulullah (SAW) mengisyaratkan kepada muka dan tangannya.

Berkennaan dengan perempuan tua yang tersebut tadi maka Allah telah berfirman yang maksudnya: “Perempuan- perempuan tua yang tidak ada berkemahan kahwin itu tidak mengapa membuka tudung mereka dengan tidak menampakkan perhiasan-perhiasan mereka tetapi sekiranya mereka hendak menjaga kehormatan mereka maka yang demikian itu baik bagi mereka.”

Dengan beberapa keterangan daripada ayat-ayat Quran dan Hadis yang di atas ini sebagai orang yang beriman, tentu mereka cukup memaham bahawa tegahan-tegahan itu terbitnya bukannya daripada kemahanan manusia tetapi daripada perintah Allah yang tidak

boleh disyakki sebagai diada-adakan kerana orang-orang yang syak kepada ayat-ayat Allah itu neraka padahnya. Kita mesti berfikir dengan tenang menghalusi sebab-sebab tegahan itu, sebagaimana yang saya katakan di atas tadi, banyak mudharatnya dan mudharat-mudharatnya itu insya-Allah akan saya beri keterangan-keterangannya yang jelas dalam tulusan-tulisan saya yang akan datang dengan secara fikiran-fikiran yang telah dan sedang berlaku dihadapan mata kita sendiri.

Doktor Taha Hussain Menteri Pelajaran Mesir bersama-sama dengan Tuan Hamka tatkala melawat Mesir dahulu Doktor Taha Hussain ialah seorang yang buta matanya semenjak daripada kecilnya. Beliau telah menuntut di Universiti Azhar dan kemudian meneruskan pelajarannya di Universiti Fouad al-Awal. Kemudian meneruskan pelajarannya di France dan di sana ia mendapat gelaran Doktor. Setelah balik dari France ia telah mengarang buku-buku pengetahuan hingga namanya terkenal. Ia pernah menjawat jawatan Acting Rektor dalam Universiti Fouad al-Awal. Gambar M Mastur Johari Mesir.